

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
14 juli 2020

Ons Kenmerk
BN/QV/20-0664

Betreft
KLM steunpakket

Doorkiesnummer
088-3682324

Email contact
luchtvaart@fnv.nl

Geachte heer Hoekstra,

Met veel belangstelling hebben wij als vakbondsvertegenwoordigers de commissievergadering op 1 juli over het KLM steunpakket gevolgd. Op 7 juli hebben we voor het eerst met KLM rond de tafel gezeten om de ontstane situatie te bespreken. Naar aanleiding van dit overleg hebben wij grote behoefte aan opheldering door het ministerie. Wij nodigen u uit om op korte termijn met ons in overleg te gaan om een vijftal zaken op te helderen.

Arbeidsvoorwaarden in steunpakket

In het steunpakket dat u met KLM overeen bent gekomen, zijn ook voorwaarden op het gebied van arbeidsvoorwaarden opgenomen. Tijdens de commissievergadering heeft u de Kamerleden laten weten dat dit op initiatief van de onderneming is ingebracht. In het overleg van KLM en de vakbonden heeft KLM aangegeven dat het ministerie het initiatief heeft genomen. Graag horen wij van u hoe dit verlopen is.

Vrijheid van collectieve onderhandeling

Arbeidsvoorwaarden in Nederland komen tot stand in overleg tussen vakbonden en de werkgever. U heeft zich met dit steunpakket in detail uitgelaten over de wijze waarop de arbeidsvoorwaarden bij KLM ingericht moeten worden. Dit druist in tegen de vrijheid van collectieve onderhandeling. Tijdens de commissievergadering heeft u aangegeven dat dit in uw ogen geen dictaat is, maar dat er ruimte is voor cao-partijen om afspraken te maken. KLM stelt echter dat u dit wel als dictaat aan haar heeft opgelegd. Graag ontvangen wij opheldering op dit punt.

Moties

Er zijn twee moties aangenomen door de Tweede Kamer. De motie Stoffer en Slootweg (33505-17) betreffende het ontzien van werknemers die 1,5 modaal verdienen en de motie Nijboer (33505-8) betreffende toezien op arbeidsomstandigheden. KLM heeft op 7 juli vermeld dat deze moties niet tot aanpassing van de voorwaarden door het ministerie hebben geleid. Dit wekt de suggestie dat u de moties naast zich neerlegt. Graag ontvangen wij een opheldering hierover.

Kwaliteit en behoud van werkgelegenheid

Wij zijn als vakbonden geen partij geweest bij het maken van de afspraken tussen het kabinet en KLM, wij hebben ons er evenmin aan verbonden. Wij hebben een eigen positie en onze handen vrij om met KLM te onderhandelen over arbeidsvoorwaarden. Voor ons is het essentieel om in dit proces ook afspraken over kwaliteit en behoud van werkgelegenheid te betrekken. Graag gaan wij in gesprek over uw afwegingen om juist op deze thema's geen voorwaarden op te nemen, die richting hadden gegeven aan de toekomstige KLM.

Termsheets

De details die niet staan vermeld in de openbare kamerbrief, zijn vervat in termsheets die zijn opgesteld door het ministerie. KLM heeft op 7 juli een onderdeel van deze termsheets gedeeld met de vakbonden. Wij ontvangen graag de termsheets rechtstreeks van u, de partij die deze heeft opgesteld.

Wij zien een uitnodiging tot overleg tegemoet.

Met vriendelijke groeten,

B. Nelen
FNV Cabine

M. Wallaard
CNV Vakmensen

i/o

C. van Elswijk
VNC

J. van den Brink
FNV Luchtvaart

Cc: Minister van Nieuwenhuizen, Infrastructuur en Waterstaat